

PAS moet waarschijnlijk drastisch worden aangescherpt!

Inleiding

Eind 2016 zijn bij de Raad van State (RvS) de eerste zes beroepen van WBdP behandeld tegen vergunningen aan veehouderijen die met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) waren verleend. In mei 2017 heeft de RvS in die beroepen een tussenuitspraak gedaan. De RvS was er niet zeker van of het PAS aan alle vereisten van de Europese Habitatrichtlijn voldoet. Daarom heeft de RvS hierover 'prejudiciële' vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. De definitieve uitspraak op de beroepen van WBdP wordt daarna pas gedaan.

De RvS was daarnaast van mening dat diverse zaken in het PAS onvoldoende zijn onderbouwd. In onze vorige nieuwsbrief schreven we dat de PAS-vergunningverlening voorlopig op slot zit, omdat die onderbouwing nog steeds niet op alle punten rond is.

We eindigden onze vorige nieuwsbrief met dat we heel benieuwd waren naar het advies van de Advocaat Generaal van het Europese Hof m.b.t. de hierboven genoemde 'prejudiciële' vragen van de RvS aan het Hof. Dat advies is op 25-7 gepubliceerd:

Advies van Advocaat Generaal Europese Hof

Ingewikkelde juridische taal weer uiteraard, maar we proberen het hier zo eenvoudig mogelijk samen te vatten:

Volgens het advies is in principe een programmatische aanpak van het stikstofprobleem toegestaan.

Volgens de Advocaat Generaal (verder: AG)

moet daarbij echter aan zeer hoge eisen worden voldaan: elke redelijke wetenschappelijke twijfel over de uitkomst moet worden uitgesloten.

Het kan daarbij niet de bedoeling zijn het bestaande niveau van stikstofbelasting te handhaven, of net daaronder te blijven. Wanneer de te beschermen Habitatrichtlijn-waarden zich niet in een gunstige staat van instandhouding bevinden, moet in de toekomst een dergelijke staat van instandhouding bereikt kunnen worden.

De AG stelt ook: *'Daarbij lijkt het lastig, of zelfs uitgesloten, waarden te accepteren die hoger zijn dan de zogenoemde „critical loads”.'* (De 'critical load' = de kritische depositie: de depositie die een natuurgebied maximaal kan verdragen zonder soortenverlies.)

Voorts is het volgens de AG waarschijnlijk noodzakelijk om in aanmerking te nemen in hoeverre de habitats al langere tijd zijn blootgesteld aan te veel depositie. Totdat de aanwezige stikstofvoorraden zijn weggewerkt, kan het daarom nodig zijn, zelfs nog minder nieuwe stikstofdeposities toe te staan dan in de 'critical loads' is bepaald.

Extra depositie kan volgens de AG alleen worden toegestaan wanneer de totale belasting, met inbegrip van de nieuwe depositie, zo gering is dat zij de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet aantast.

Heel belangrijk is ook het volgende:

Met het PAS worden individuele toenames van stikstofdepositie toegestaan, omdat

- maatregelen worden getroffen ter vermindering van stikstof uit andere bronnen,
- 'herstelmaatregelen' worden getroffen in de natuurgebieden (extra beheer, verbetering van de hydrologie),

- de stikstofemissie naar verwachting autonoom zal dalen.

De AG schrijft hierover dat dit alleen geoorloofd is wanneer op het tijdstip waarop toestemming wordt verleend al definitief vaststaat dat de totale stikstofbelasting onder de waarde blijft vanaf welke sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. (Dat is weer die 'critical load'.) Loutere prognoses met betrekking tot de toekomstige gevolgen van maatregelen en de verwachte daling van stikstofemissies mogen volgens de AG bij de verlening van toestemming voor extra stikstofdepositie niet in aanmerking worden genomen.

Conclusie WBdP

Wanneer dit advies van de AG door het Hof wordt overgenomen (wat in de meeste gevallen gebeurt, maar het blijft dus nog even spannend), dan betekent dat dat het PAS drastisch 'op de schop' moet. Het PAS voldoet namelijk absoluut niet aan de voorwaarden die in het advies van de AG worden genoemd!

De meeste stikstofreductie die in het PAS geclaimd wordt, komt uit de verwachte autonome ontwikkeling, uit de reductie van andere bronnen, met name verkeer, industrie en de bijdrage uit het buitenland. Verreweg de grootste veroorzaker van de stikstofdepositie is de landbouw. Met het PAS wordt daarin voor wat betreft het Nederlandse aandeel slechts een reductie bereikt van zo'n 8%. De helft daarvan wordt (grotendeels op voorhand al) uitgegeven aan de groei van de veehouderij. De resterende enkele procenten reductie worden waarschijnlijk niet eens gehaald, omdat er in het PAS van uitgegaan wordt dat alle technieken (zoals luchtwassers) voor 100% werken en dat het aantal dieren regionaal niet toe zal nemen. De werkelijkheid is helaas anders. Volgens het PAS zal in de Peel de stikstofdepositie in 2030 nog zo'n 2,5 keer de kritische depositie bedragen. De 'critical load', die de AG als voorwaarde stelt, wordt dus bij lange na niet gehaald. Ook maakt het PAS het onmogelijk om die kritische depositie in de toekomst ooit nog te bereiken, wat in het advies ook als eis gesteld wordt. Immers: met het PAS wordt enkel ingezet op het toepassen van extra emissie-arme technieken. Wanneer in 2030 alles met die maximale technieken gebeurt, dan is verdere reductie op die manier nauwelijks nog mogelijk. Zeker niet, als regionaal het aantal dieren ook nog eens is gestegen, wat met het PAS niet wordt voorkomen.

Kortom: wanneer Nederland wil vasthouden aan een programmatische aanpak, zal er veel meer reductie mee bereikt moeten worden. Aangezien die drastische reductie met technieken niet behaald kan worden, is de enige oplossing waarschijnlijk flink minder dieren.

Dat zal maatschappelijk verantwoord moeten gebeuren en dus waarschijnlijk niet in een paar jaar lukken. Totdat de stikstofdepositie echt fors is verminderd, zal het lastig worden om (met een programmatische aanpak) toenames te vergunnen.

Beroepen van Coöperatie Mobilisation for the Environment en Vereniging Leefmilieu

Behalve WBdP hadden ook deze organisaties beroep ingesteld tegen PAS-vergunningen. Ook naar aanleiding daarvan had de RvS advies aan het Hof gevraagd. De kern van deze beroepen was dat de organisaties van mening zijn dat het aanwenden van mest een 'project' is dat valt onder de vergunningplicht van de Wet natuurbescherming. Volgens Nederland is dat niet nodig. Door de AG wordt daarover in het advies geantwoord dat bemesting die rechtmatig plaatsvond voordat de Habitatrictlijn op een gebied van toepassing werd niet als apart vergunningplichtig hoeft te worden beschouwd. Dat is echter wel het geval indien er verandering in de bemestingspraktijk komt. Wanneer dat mogelijk significante gevolgen heeft voor een Natura2000-gebied zal het als een nieuw project dienen te worden aangemerkt en is het dus vergunningplichtig.

Steun Werkgroep Behoud de Peel

Stichting Werkgroep Behoud de Peel is voor haar inkomsten hoofdzakelijk afhankelijk van giften en donaties.

De financiële situatie van de stichting is kritisch. De laatste jaren is het financiële resultaat ondanks zuinig beheer steeds negatief en wordt ingeteerd op de reserves. Extra ondersteuning is zeer welkom.

Stichting Werkgroep Behoud de Peel, Lavendelheide 27, 5754 EA Deurne 0493-319610 www.wbdp.nl
info@wbdp.nl NL25 TRIO 0338 4953 47